

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: I KŽ-118/2021-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Horvatovića, predsjednika vijeća te Marije Balenović, Snježane Hrupek-Šabijan, mr.sc. Marijana Bitange i Tomislava Juriše, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Marine Kapikul, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženih D. K. i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 34. stavka 2. točke 5. Krivičnog zakona Republike Hrvatske i drugih ("Narodne novine" broj 32/93., 38/93., 28/96., 30/96. - dalje: KZRH), odlučujući o žalbama optuženih D. K., Đ. R. i S. T., podnesenim protiv presude Županijskog suda u Karlovcu od 12. veljače 2021., broj K-11/2018-41, u sjednici vijeća održanoj 26. listopada 2021.

p r e s u d i o j e

Odbijaju se kao neosnovane žalbe optuženih D. K., Đ. R. i S. T., te se potvrđuje presuda suda prvog stupnja.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom u odsutnosti optuženika proglašeni su krivima optuženici D. K., Đ. R. i S. T. da su počinili tri kaznena djela ubojstva iz članka 34. stavak 2. točka 5. KZRH-a te jedno kazneno djelo ubojstva u pokušaju iz članka 34. stavak 2. točka 5. KZRH u vezi sa člankom 17. stavkom 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 91/92., 39/92., 31/93., 108/95. i 28/96. - dalje: OKZRH), nakon čega im je za svako od počinjenih kaznenih djela, svakom od optuženika, utvrđena kazna zatvora u trajanju od po 20 godina zatvora, a zatim primjenom odredaba o odmjeravanju kazne za kaznena djela u stjecaju iz članka 43. stavka 2. točke 1. OKZRH-a svaki od optuženika osuđen je na jedinstvenu kaznu u trajanju od po 20 godina zatvora.

1.2. U odnosu na troškove kaznenog postupka, optuženici su oslobođeni naknade plaćanja istih.

2. Protiv ove presude žalbu su podnijela sva tri optuženika i to optuženi D. K. po braniteljici I. B., odvjetnici u K. i optuženi S. T. po braniteljici N. T. R., odvjetnici u K., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešne primjene kaznenog

zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog odluke o kaznenoj sankciji te optuženi Đ. R. po branitelju D. P., odvjetniku u K., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede kaznenog zakona. Predlažu da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, a optuženi S. T. podredno predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženika oslobodi od optužbe.

3. Odgovor na žalbe nije podnesen.

4. Sukladno članku 474. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.), spis predmeta dostavljen je Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje.

5. Žalbe optuženika nisu osnovane.

6. Uvodno valja istaći da iz historijata cjelokupnog postupka proizlazi da su presudom Županijskog suda u Karlovcu broj K-10/97. od 17. lipnja 1999., potvrđenom presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj I KŽ-684/99. od 11. srpnja 2002., a koja je potvrđena i trećestupanjskom presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj III KŽ-45/03. od 29. lipnja 2006. za ubojstva i ranjavanje u B. R., optuženicima M. D., D. T. i M. T. pravomoćno proglašeni krivima, dok je citirana presuda (K-10/97. od 17. lipnja 1999. Županijski sud u Karlovcu) u oslobađajućem dijelu ukinuta u odnosu na ovdje optužene D. K., Đ. R. i S. T.

6.1. U ponovljenom postupku presudom Županijskog suda u Karlovcu od 10. listopada 2006. broj K-18/02., optuženicima D. K., Đ. R. i S. T. proglašeni su krivima, a koja presuda je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 25. studenog 2008. broj I KŽ-1076/06-3, a potom su presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj III KŽ-3/09-4 od 16. veljače 2011. ukinute prethodno citirane prvostupanjska i drugostupanjska presuda te je predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje u odnosu na ove žalitelje. Dakle, ovaj kazneni postupak nastavak je ranijeg kaznenog postupka (K-10/97., K-18/02., III KŽ-3/09-4).

7. Iako svi optuženi u svojim žalbama, kao osnovu pobijanja presude, ističu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka, tu žalbenu osnovu pobliže ne označavaju, već samo sadržajno navode kako je sud pogrešno ocijenio činjenice, uz uopćenu i paušalnu tvrdnju da je presuda u suprotnosti sa iskazima svjedoka i razlozima navedenim u obrazloženju presude, te da se presuda primarno temelji na iskazu svjedoka po čuvenju M. O. i R. H., a što, po stajalištu žalitelja, nije dovoljno za utvrđenje odgovornosti optuženika izvan svake razumne sumnje, pa da takva presuda ne može opstati jer nema jasnih i valjanih razloga.

7.1. Tako već iz samog sadržaja žalbi, u kojima se tvrdi da se ne može prihvatiti zaključak suda prvog stupnja o kaznenopravnoj odgovornosti optuženika zbog toga, što po njihovom mišljenju, provedeni dokazi i navedeni svjedoci nisu potvrdili činjenice koje ih terete, pokazuje da i žalitelji uviđaju da se ovdje ne radi o počinjenju bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, nego zapravo o prigovoru na zaključivanje o odlučnim činjenicama i o tome da li su optuženi na opisani način

postupali, a o čemu tek u ovoj drugostupanjskoj presudi slijede razlozi. Stoga, žaliteljima valja istaći, da se nedostatak presude, da bi bila apsolutno bitna povreda postupka, mora isključivo odnositi na odlučne činjenice, a ne na ostale važne činjenice što ih sud u postupku utvrđuje.

7.2. Stoga, suprotno istaknutoj žalbenoj tvrdnji da "presuda ne može opstati jer nema jasnih i valjanih razloga", Visoki kazneni sud Republike Hrvatske nalazi kako su izreka i obrazloženje prvostupanjske odluke u cijelosti razumljivi, te da pobijana presuda u sebi sadrži sve razloge o odlučnim činjenicama koji su potpuno jasni i bez proturječnosti. Druga je stvar što žalitelji subjektivno smatraju da ti razlozi nisu dostatni te ih ne prihvaćaju, a što se, kao i pitanje ocjene iskaza ispitanih svjedoka, zapravo odnosi na žalbenu osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, a ne na bitnu povredu.

7.3. Budući da, po žalbenim navodima optuženika istaknuti vid bitne povrede odredaba kaznenog postupka "da presuda nema jasnih i valjanih razloga", čime se upire na bitnu povredu iz članka 468. stavak 1. točka 11. ZKP/08. nije ostvaren, a niti je sud drugog stupnja ispitivanjem pobijane presude u smislu članka 476. stavka 1. točke 1. ZKP/08., utvrdio da bi u presudi bile ostvarene neke druge bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje pazi po službenoj dužnosti, to žalbe optuženika zbog bitnih povreda nisu osnovane.

8. Nisu u pravu optuženici kada se žale zbog povrede kaznenog zakona pri čemu optuženi K. i optuženi T. konkretno ne navode koju povredu kaznenog zakona imaju u vidu, niti obrazlažu ovu žalbenu osnovu, a iz sadržaja žalbe optuženog R. proizlazi da zapravo pobija pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja, jer da je sud izveo preuranjen zaključak o njegovoj kaznenoj odgovornosti, što ne opravdava povredu kaznenog zakona. Stoga, nije osnovana žalba optuženika zbog povrede kaznenog zakona, a ispitivanjem u tom dijelu pobijane presude po službenoj dužnosti sud drugog stupnja u smislu članka 476. stavak 1. točka 2. ZKP/08. nije utvrdio da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon.

9. U okviru žalbene osnove zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja optuženici D. K., Đ. R. i S. T., izražavaju sumnju u zaključak prvostupanjskog suda o tome da je potpuno irelevantno koji je od supočinitelja stvarno lišio života tri policajca i pokušao lišiti života oštećenika N. R. te sumnju u odnosu na utvrđenje odgovornosti svih trojice optuženika, smatrajući da je takav zaključak izveden na temelju pogrešno i nepotpuno utvrđenih činjenica te utemeljen na iskazima svjedoka po čuvenju M. O. i R. H., a zbog čega nije niti bilo moguće donijeti osuđujuću presudu.

9.1. Međutim, nisu u pravu žalitelji, optuženici D. K., Đ. R. i S. T., da je tijekom dokaznog postupka činjenično stanje nepotpuno i pogrešno utvrđeno u odnosu na utvrđenja suda tko je sve pucao i od čijih projektila su tri djelatnika redarstvenih vlasti smrtno stradala, a jedan je preživio zahvaljujući sretnom stjecaju okolnosti. Naime, prvostupanjski sud je ispravno povezo sve činjenice koje je mogao utvrditi (vodeći kazneni postupak u odsutnosti optuženika) te je na temelju tako utvrđenih činjenica utvrdio da su i optuženici D. K., Đ. R. i S. T. bili sudionici grupe zajedno s pokojnim D. L. i ranije proglašenim krivim D. T. i M. T., koja grupa je sačekala djelatnike policije na kontrolnoj točki u B. R. kada su iz zasjede trojicu pripadnika patrola prometne policije usmrtili, a jednog ranili.

9.2. Tako prema iskazu svjedokinje Lj. J. proizlazi da je u "kombiju žute boje" vidjela D. T., a potom su kombiju prilazili D. L. i M. T., dok se za vrijeme samog napada na policajce i intenzivne pucnjave, koju je svjedokinja vjerno opisala, pucalo sa više mjesta. Svjedok i oštećeni N. R., jedini preživjeli policajac inkriminiranog događaja, također je opisao napad na policijsko vozilo i potvrdio je da je svu trojicu optuženika osobno vidio na udaljenosti od oko tri metra. D. T., prethodno pravomoćno osuđeni za isto djelo, a sada kao svjedok, potvrdio je da su s njim bili T. M., T. S., R. Đ. i K. D. te da su njih četvorica ostali u dograđenom dijelu gostionice dok je D. K. otišao preko puta ceste. Nadalje je potvrdio da su svi imali puške i iz njih pucali i to S. T. i on poluautomatima, a M. T. i Đ. R. automatima, dok je D. K. pucao mitraljezom M-53. Takvi navodi svjedoka potvrđeni su zapisnikom o uviđaju, jer su prilikom istog pronađeni ostaci raznih čahura, pa je na temelju tako utvrđenih činjenica izveden logičan i valjani zaključak prvostupanjskog suda kako je pucanje na policajce bilo poduzeto s očitom namjerom da ih se liši života, a počinitelji su svi zajedno došli s prethodnim dogovorom i tako stvorenom namjerom u istom "žutom kombiju".

9.3. Dakle, suprotno navodima žalbe, ispravan je zaključak suda da su upravo optuženici D. K., Đ. R. i S. T. osobe koje su počinile ovo kazneno djelo zajedno sa prethodno već osuđenim osobama D. i M. T., te D. L. Nadalje, ispravno je i utvrđenje prvostupanjskog suda, koji prihvaćajući kao istinit i točan iskaz svjedoka M. O., da su ovi optuženici počinitelji ovog kaznenog djela jer je ovaj svjedok takva saznanja imao na temelju kazivanja P. T., kojega je sreo u S. i koji mu je upravo ove optuženike, između ostalih, imenovao kao počinitelje ovog kaznenog djela. Prvostupanjski sud je, sukladno nalogu trećestupanjskog suda, u ponovljenom postupku, proveo dokaz ispitivanjem svjedoka P. T., koji je u svom iskazivanju najprije porekao navode svjedoka M. O., da bi nakon provedenog suočenja sa svjedokom M. O., ipak dozvolio mogućnost da su optuženici sudjelovali u tim kaznenim djelima. Stoga se zaključak prvostupanjskog suda, da je iskaz svjedoka M. O. vjerodostojan, točan i istinit, prihvaća i od strane drugostupanjskog suda kao valjan i posve opravdan. Uostalom, nakon ispitivanja svjedoka P. T. i provedenog suočenja O. i T., otklonjena je tvrdnja obrane da se presuda temelji na iskazu svjedoka po čuvenju, zbog čega takav žalbeni navod nije osnovan.

9.4. Prema tome, činjenično stanje u tom dijelu nije niti nepotpuno, a niti pogrešno utvrđeno. Pri tome valja imati u vidu da samu aktivnost u počinjenju kaznenog djela čini svaki od optuženika individualno i posebno, neovisno o tome kojem kolektivitetu pripada. Osim toga, povežu li se okolnosti iz iskaza svjedoka M. O., P. T. i D. T., s pronađenim tragovima iz zapisnika o uviđaju, da se na vozilo u kojem su usmrćeni policajci pucalo s dvije različite pozicije, isto ukazuje, da je u počinjenju kaznenog djela doista bio uključen veći krug osoba od onih koje su prethodno pravomoćno osuđene te da se nije pucalo samo iz pravca dograđenog dijela gostionice, već sa više strana, kako je to vjerno i opisao oštećenik i preživjeli N. R., a potvrdio i svjedok Z. G., koji je bio u svom vozilu na jedno pedeset metara od same pucnjave, rekavši da su "meci frkali po cesti i dizali prašinu" te kako je čuo zvuk rafalne paljbe, a istovjetno proizlazi i iz iskaza svjedoka M. F., neposrednog očevidca takve rafalne pucnjave, a što sve upućuje da je izvanrazumne sumnje dokazano da su upravo optuženici D. K., Đ. R. i S. T. ostvarili kazneno djelo na način kako je to utvrđeno u pobijanoj presudi.

9.5. Nadalje, kada se prethodna utvrđenja suda iz iskaza P. T., M. O. te D. T. i N. R. povežu s okolnošću da je u tijelu oštećenika, pokojnog policajca Z. Š., osim streljiva ispaljenog iz automatskog i poluautomatskog oružja, kojim su pucali već pravomoćno osuđeni D. i M. T., te pokojni D. L., a optuženici K. (mitraljezom), R. (automatskom puškom) i T. (poluautomatskom puškom), pronađeno još i streljivo lovačkog oružja, sačma, to je onda očigledno i izvjesno, da je u počinjenju kaznenog djela bio uključen još veći krug osoba i da je tamo bila još neka NN osoba koja je pucala iz lovačke puške, budući je u tijelu policajca Š., uz veliki broj raznih metaka, pronađena i sačma iz lovačkog oružja.

9.6. Dakle, suprotno žalbenim navodima optuženika, prvostupanjski sud je ispravno povezo sve činjenice te na temelju tako utvrđenih činjenica utvrdio da su optuženici D. K., Đ. R. i S. T. bili sudionici grupe zajedno s pokojnim D. L. i ranije proglašenim krivim D. i M. T., koja grupa je u zasjedi sačekala djelatnike policije i na kontrolnoj točki u B. R. trojicu pripadnika patrole prometne policije usmrtila, a jednog ranila. Pravilan je i zaključak prvostupanjskog suda da se u konkretnom slučaju, svi prethodno navedeni pravomoćno osuđeni počinitelji, pa tako niti optuženici, nisu okupili s namjerom da "samo zarobe policajce", a niti su tada postupali "u nužnoj obrani", budući su takve tvrdnje žalitelja u suprotnosti s utvrđenjima iz pravomoćne osuđujuće presude u odnosu na D. i M. T., kojom je potvrđen prethodno utvrđeni zajednički dogovor stvoren u cilju usmrćenja pripadnika patrole Policijske uprave Karlovačke, a istovjetna utvrđenja proizlaze i iz iskaza ispitanih svjedoka u ovom postupku, pa se obrazloženje prvostupanjskog suda i u tom dijelu prihvaća od drugostupanjskog suda te ga je nepotrebno u cijelosti ponavljati.

9.7. U potvrdu takvih opravdanih zaključaka suda govori i iskaz svjedoka R. H., koji je u to vrijeme bio policajac u Policijskoj postaji Vojnić, te je čuo da su se počinitelji predstavljali kao "... policija" te kako se u to vrijeme u cijeloj regiji govorilo o ubojstvu policajca u mjestu B. R. te kako su se počinitelji hvalili da su ubili ustaše, da su pucali unakrsnom vatrom u policajce, da su trojica poginula, a da je jedan ranjen, a tom prilikom, da se najčešće, kao pripadnik grupe koja je počinila ta ubojstva spominjao Đ. R. Istovjetno je iskazivao i svjedok N. O., koji je također čuo da je djela počinila ".... skupina", dok iz iskaza oštećenika R. jasno proizlazi da su napadači bili odjeveni u maskirne uniforme, da je ta grupa iz zasjede, bez ikakvog razloga odmah pucala prema njima, iako su oni tada došli kao policajci i pripadnici prometne patrole u B. R., samo radi kontrole prometa.

9.8. Stoga, kako je sud prvog stupnja u obrazloženju presude za svoja utvrđenja dao u svemu veoma iscrpne, relevantne i uvjerljive razloge, koje prihvaća i drugostupanjski sud, te na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje, ispravno primijenio kazneni zakon kada je djelatnost optuženika D. K., Đ. R. i S. T. opisanu u izreci pobijane presude pravno označio kao kazneno djelo protiv života i tijela ubojstvom, označeno i kažnjivo po članku 34. stavku 2. točka 5. KZRH, te kazneno djelo ubojstva u pokušaju, označeno i kažnjivo po članku 34. stavku 2. točka 5. KZRH, u vezi članka 17. stavka 1. OKZRH-a, a optuženici svojim žalbenim navodima nisu doveli u sumnju utvrđenje odlučnih činjenica, to njihova žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja nije osnovana.

10. Žaleći se zbog odluke o kazni, optuženi D. K. i S. T. smatraju da su kazne zatvora na koje su osuđeni prestroge, dok optuženi Đ. R. nije podnio žalbu iz te

žalbene osnove, pa je odluka o kazni u odnosu na njega ispitana sukladno članku 478. ZKP/08.

10.1. Optuženi D. K. posebno ističe da prvostupanjski sud nije imao dovoljno dokaza niti da ga osudi, a pogotovo ne na najtežu kaznu, dok optuženi S. T. smatra da sud nije u dovoljnoj mjeri valorizirao olakotne i otegotne okolnosti na njegovoj strani, a pogotovo činjenicu da je od inkriminiranog događaja proteklo 30 godina, pa s obzirom da im je suđeno u odsutnosti, predlažu preinačenje pobijane presude i donošenje oslobađajuće presude.

10.2. No, protivno žalbenim stajalištima optuženika, te u odnosu na optuženog Đ. R., drugostupanjski sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve okolnosti koje su važne za proces individualizacije kazne koje u smislu članka 37. OKZRH utječu da kazna po vrsti i visini bude lakša ili teža za počinitelja te iste u dostatnoj mjeri valorizirao i tome dao pravilan značaj. Naime, doista valja imati u vidu da su ova kaznena djela počinjena od strane skupine koja je organizirano dočekala u zasjedi pripadnike policije i zatim, u vrijeme prije nego li su započeli oružani sukobi, izvršila ovo kazneno djelo i dijelom u ovom prostoru doprinijela pogoršanju nacionalnih odnosa, a dijelom uzrokovala i buduće sukobe na nacionalnoj razini koji su se odvijali.

10.3. Stoga je prvostupanjski sud nakon što je ispravno utvrdio sve odlučne činjenice važne za proces individualizacije kazne ovim optuženicima te činjenice valjano vrednovao, te bez mogućnosti spoznaje osobnih okolnosti koje bi mogle biti od utjecaja u smislu olakotnih okolnosti, opravdano optuženicima kao otegotno cijenio težinu djela i prouzročenu posljedicu te kriminalnu količinu, uz činjenicu da se koristilo ubojito automatsko i poluautomatsko oružje kojim je ispaljen velik broj streljiva, što ukazuje na ustrajanje u počinjenju kaznenog djela, zbog čega je opravdano svim optuženicima za svako od počinjenih kaznenih djela utvrdio kaznu zatvora u trajanju od po 20 godina zatvora, nakon čega ih je uz primjenu članka 43. stavka 2. točka 1. OKZRH osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina, svakog.

10.4. Upravo takve kazna su, i prema ocjeni suda drugog stupnja, primjerene težini i okolnostima počinjenog kaznenog djela i osobi svakog konkretnog optuženika kao počinitelja, stupnju njihove krivnje, pogibeljnosti kaznenih djela, te je za očekivati da će se njima ostvariti svrha kažnjavanja iz članka 37. OKZRH te utjecati na počinitelje i sve druge da se ovakova i slična kaznena djela nikada više ne ponove.

11. Prema tome, kako ne postoje razlozi zbog kojih optuženici pobijaju prvostupanjsku presudu, a kako pri ispitivanju pobijane presude nisu nađene povrede zakona iz članka 476. stavka 1. ZKP/08., na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, to je na temelju članka 482. ZKP/08. presuđeno kao u izreci ove presude.

Zagreb, 26. listopada 2021.

Predsjednik vijeća:
Željko Horvatić, v.r.

Pouka o pravu na žalbu:

Protiv ove presude stranke imaju pravo žalbe u roku od 15 dana od dana dostave pisanog otpravka ove presude.

Žalba se podnosi putem prvostupanjskog suda u dovoljnom broju primjeraka, a o njoj odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u trećem stupnju.